

Mer byråkrati skapar inte fler innovatörer

innovationer står numera på den politiska agendan, och förväntningarna är stora på den nya näringsministern Annie Lööf.

Hur ska vi få fart på innovationerna? Innovatörerna borde veta, och varför inte snya några och försöka lära av deras erfarenheter:

► Bröderna Lennart och Stig Lindblad startade en verkstad som så småningom fick namnet Autoliv och utvecklades till att bli världsledande leverantör av bland annat säkerhetsbälten och krooktaddar.

► Göran Lundin startade företaget Prevas tillsammans med ett par kolleger. Att utveckla intelligenta produkter i nära samverkan med kunder är en av specialiteterna. I dag är bolaget börsnoterat och har kontor i flera länder.

► Thomas Engström sadlade om från jurist till företagare och startade Rati Medical Systems. Företagets unika sensor för diagnostik av krans-kärlsjukdom används över hela världen, i dag under amerikansk flagg.

”Medan många innovationsföretag står och stampar, tycks byråkratin växa lavinartat och lägger sig som en våt filt över innovatörerna.”

► Hans Martin startade företaget Senseair i Delsbo, i dag världsledande leverantör av sensorer för inomklimatsynning.

► Liza Jakobsson vid Traktverket är en av de eldsjälar som har gjort Sverige till världsmästare i användning av alkohäls.

Tillsammans har dessa innovatörer räddat tusentals liv, förbättrat livskvaliteten för många fler och tillfört miljarder till den svenska statskassan. Men vägen från idé till förverkligande har varit lång och slingrig, och det var inga soloprestationer av de nämnda personerna. Innovativt ledarskap kräver stort mod och engagemang – för att inte säga passion – inte minst uthållighet.

Plus en portion av det som vissa kallar tur – man råder inte själv över allting. Det är en svår konst att förverkliga innovationsidéer och därför inte så konstigt att många hamnar i papperskorgen.

Om Sverige – liksom många andra länder i vår omvärld, inklusive EU – ska begåvas med en innovationsstrategi borde centrala frågor vara: Hur får vi fler att våga prova vingar och vilket stöd behöver de för att nå sina mål? Är pengar en väsentlig del av problemet? Hur får vi saker att hända?

Det är inte lätt att hitta konkreta svar på dessa frågor i de mångordiga förarbetena till en svensk innovationsstrategi. Alla tycks vara delaktiga i dessa förarbeten: myndigheter, finanslärer, lärosäten, institut, fristående organisationer och högtstående representanter för näringsliv och fackföreningsrörelse. Visionen är att Sverige ska bli världens mest attraktiva land att bo och verka i.

5 miljarder kronor ska det kosta – och en femhundring per person kan tyckas vara billigt för en enkelbiljett till paradiset.

Gapet mellan vision och verklighet är stort. Många innovatörer suckar tungt när de berättar om NIH-syndrom (not invented here), jantelag och okunniga handläggare som tjuatar om affärsplaner för oländiga idéfrön. Medan många innovationsföretag står och stampar tycks byråkratin växa lavinartat och lägger sig som en våt filt över innovatörerna.

Arkitekterna bakom förslaget till innovationsstrategi tycks inte bekymra sig för en ökad byråkrativering. Ett nytt "prioriteringsråd" ska inrättas, man ska införa "effektmatningar för företag i klusterinitiativ" och skapa "ett regionalt innovationsindex." Bland annat. Alla ska med – på kommunal, regional

och nationell nivå, inom förvaltningsföretag, universitet, institut, högskolor och andra läroanstalter. Många vädrar säkert morgonluft inför de friska miljarderna.

För en grånad innovatör får de stolta visionerna något av ett löjets skimmer över sig när det pratas så vitt och så brett. Filten känns blötare än någonsin.

Tillbaka där vi började: Det finns stor innovationsförmåga i vårt land. Den är starkt relaterad till ett öppet, avreglerat och demokratiskt samhälle med möjligheter att tänka fritt. Ingen föds till innovatör, några få bestämmer sig för att bli det och försöker förverkliga sin dröm genom engagerat och målmedvetet arbete.

Sverige behöver fler som vågar satsa och som inte ger sig förrän målet är nått!

BERTIL HÖK

vd för Hök Instrument, aktuell med författare till boken "Inside Innovation – Hur man får det att hända". Tidigare

bland annat professor vid Uppsala universitet. Pionjär inom mikromekaniken i Sverige.